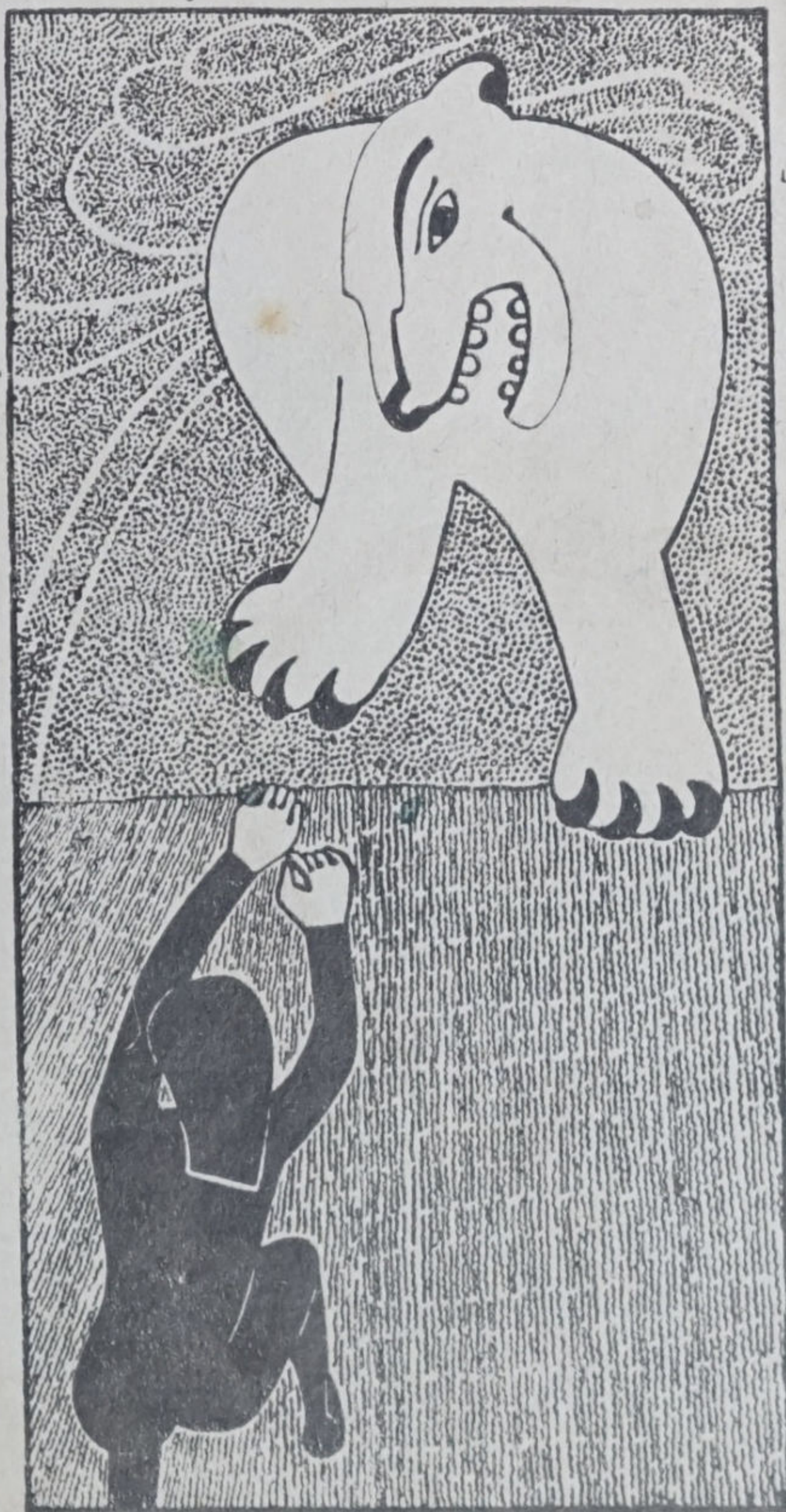
КАГСАГСУГЪ

БИБЛИОТЕКА „ДЕТСКА РАДОСТЬ“ № 67

БИБЛИОТЕКА „ДЕТСКА РАДОСТЬ“ № 67.

КАГСАГСУГЪ

ЕСКИМОСКА ПРИКАЗКА

ПРЕРАЗКАЗАЛЪ ГЕО МИЛЕВЪ
СЪ ПЕТЬ ИЛЮСТРАЦИИ ОТЪ
ШАРЛОТА ФАЙТЪ

„ХЕМУСЪ“
А. Д. ЗА КНИГОПЕЧАТАНЕ И ИЗДАТЕЛСТВО
СОФИЯ

УРЕЖДАТЪ: РАНЪ-БОСИЛЕКЪ и ХР. ХАДЖИЕВЪ

КАГСАГСУГЪ.

ЕСКИМОСКА ПРИКАЗКА.

Имало едно време едно бедно сираче, което живѣело между лоши хора. То се казвало Кагсагсугъ. Живѣело то съ своята стара баба въ тѣсна колибка до пѫтната врата на една богатска кѫща.

Бабата и сирачето не смѣели да влѣзатъ въ кѫщата, защото господаритѣ били много лоши. Кагсагсугъ лежелъ при кучетата на двора, за да се топли между тѣхъ. И когато сутринь господаритѣ започвали да шибатъ съ камшици кучетата, за да ги събудятъ и впрегнатъ въ шейнитѣ,*) тѣ никакъ не се грижели за това, че камшицитѣ плющѣли и по гърба на момчето.

Когато господаритѣ си стоели вѫтре на топло и ядѣли печено месо отъ тюленъ, малкиятъ Кагсагсугъ мръзнѣлъ отвънъ предъ вратата и ги гледалъ. Тѣ идвали, хващали го, навирали

*) Ескимоситѣ се возятъ въ шейни впрегнати съ кучета.

си пръститѣ въ дупкитѣ на носа му и така го дигали нагоре. Затова дупкитѣ на носа му станали много голѣми. Но Кагсагсугъ си билъ все тъй малъкъ и слабичъкъ, както по-рано.

По нѣкой пжть господаритѣ давали на бедното момче студено, жилаво месо — да си похапне и то, но не му давали ножъ.

— Той има доста здрави зжби, — казвали тѣ.

Дори по нѣкой пжть му изваждали по единъ-два зжба, за да не ядѣлъ толкова много.

Когато Кагсагсугъ излизалъ на пжтя да си играе съ другитѣ момчета, тѣ го блъскали и търкаляли въ снѣга. Тъпчели му снѣгъ въ дрехитѣ и много го мжчели. А пъкъ момичетата често го цапали съ каль.

Веднажъ Кагсагсугъ отишълъ самичъкъ въ планината и мислѣлъ какво да направи, та да стане якъ и силенъ.

Той билъ научилъ отъ баба си нѣкакви магии и като се изправилъ срѣдъ планината извикалъ:

„Който е най-силенъ
тукъ да се яви,
съ мене да се сбори,
юнакъ да ме стори!“

Веднага се явилъ единъ голѣмъ, страшенъ звѣръ — едно черно чудовище. Казвало се Амарокъ. Като го видѣлъ, Кагсагсугъ толкова се уплашилъ, че изведнажъ обърналъ гръбъ и

хукналъ да бѣга. Но Амарокъ бърже го настигналъ, завилъ опашката си като вѫже около тѣлото му, издигналъ го високо въ въздуха и и отъ тамъ го хвърлилъ долу на земята. Като падналъ на земята, Кагсагсугъ чулъ че нѣщо изпращѣло. Той видѣлъ, че отъ него изпадали сума кости отъ тюленъ.

Амарокъ му рекълъ:

— Тѣзи кости сѫ ти пречили до сега да растешъ и да бѫдешъ силенъ.

Така Амарокъ хвърлилъ момчето още два пѫти отъ високо на земята. Всѣки пѫть отъ него падали тюленови кости, но все по-малко. На четвъртия пѫть Кагсагсугъ не падналъ цѣлъ на земята, а пъкъ на петия пѫть падналъ правъ на краката си. Тогава Амарокъ му рекълъ:

— Ако искашъ да станешъ якъ и силенъ, дохождай всѣки день при мене. Азъ ще те направя толкова силенъ, че никой да не може да те надвие.

Кагсагсугъ тръгналъ да си отива. Вървѣлъ той и хвърлялъ по пѫтя камънитѣ, които срѣщалъ.

Като стигналъ въ селото, децата започнали отдалечъ да викатъ:

— Ето Кагсагсугъ иде. Хайде да го набиемъ и да го нацапаме съ каль.

И тѣ взели да го биятъ. Но той, както и по-рано, нищо не имъ казвалъ.

Кагсагсугъ започналъ да ходи всѣки день въ планината при Амарока. И всѣки день Амарокъ го хвърлялъ отъ високо на земята, докато единъ день вече не можелъ да го хвърли. Тогава той му рекълъ:

— Сега вече си якъ и силенъ. Никой не може те надви. Но като се върнешъ въ кѫщи, не бързай да си покажешъ силата. Бѫди си както по-рано. Чакъ когато настане зима и морето замръзне, тогава ще дойде време да покажешъ силата си. Отъ планината ще слѣзатъ три бѣли мечки. Отъ тѣхъ всички мѫже ще избѣгатъ. Тогазъ ти излѣзъ безъ страхъ и убий мечкитѣ!

Кагсагсугъ се върналъ въ кѫщи. Както му казалъ Амарокъ, така и направилъ. Той пакъ спѣлъ при кучетата на двора. Господаритѣ го дърпали за дупкитѣ на носа, а децата още повече го биели и го цапали съ каль.

Единъ день лодкаритѣ докарали едно голѣмо дърво, което намѣрили да плува изъ морето. Но дървото било много тежко. Никой не можелъ да го дигне. Оставили го на брѣга, подпрѣно между два голѣми камъка. На сутриньта щѣли да го нацепятъ за горене.

Презъ нощьта Кагсагсугъ излѣзълъ скришомъ отъ селото, взелъ дебелото дърво на рамо и го занесълъ, та го забилъ въ земята задъ кѫщата, дето живѣели господаритѣ му.

На сутриньта лодкаритѣ отишли на брѣга и много се зачудили, като видѣли, че дървото го нѣма. Чудили се кой ли може да го е взелъ. Цѣлъ день го търсили, но не могли да го намѣрятъ. Наи-сетне дошла една бабичка и имъ казала кѫде било дървото — видѣла го забито задъ кѫщата.

Като чули това, всички започнали да викатъ:

— Кой ли ще го е занесълъ тамъ? Този, който го е занесълъ, трѣбва да е човѣкъ съ великанска сила. Той трѣбва да е най-силниятъ между насъ. И младитѣ мѫже започнали да се надуватъ, за да си помислятъ другитѣ, че тѣ сѫ пренесли дървото. Но никой не имъ вѣрвалъ — лъжци такива!

Най-сетне дошла зимата. Господаритѣ все продължавали да биятъ Кагсагсуга. Децата се подигравали съ него повече отколкото по-преди. Но горкото момче търпѣло всичко.

Единъ день дотърчали трима мѫже отъ планината и съобщили, че се задали три голѣми бѣли мечки и идѣли право къмъ селото. Всички се изплашили. Никой не смѣелъ да излѣзе насреща имъ.

Тогава Кагсагсугъ разбралъ, че дошло вече време да покаже силата си. Той казалъ на баба си:

— Бабо, дай ми обущата да ида да видя тия мечки.

Старата му хвърлила обущата и съ подигравка му рекла:

— Хайде върви, та вижъ дано ми донесешъ две мечи кожи — на едната да лежа, съ другата да се завивамъ.

Кагсагсугъ си обулъ обущата и излѣзълъ.

Като го видѣли другитѣ хора отъ селото, всички започнали да викатъ:

— Я го вижте туй хлапе! Не е ли това Кагсагсугъ, съ когото цѣлото село се подиграва? И той дошълъ да се разправя съ мечкитѣ!? Я го изпѫдете отъ тукъ!

А пъкъ децата започнали да викатъ:

— Той е полудѣлъ!

Но Кагсагсугъ бутналъ едни на лѣво, други на дѣсно — и си отворилъ пѫть да мине. Всички се натъркаляли на гърба си и се зачудили отъ де се е взела у него тая сила.

Тогава Кагсагсугъ хукналъ да тича къмъ ледната планина, дето били мечкитѣ. Той тичалъ тъй силно, че петитѣ се допирали до врата му, а снѣгътъ хвърчалъ като облакъ следъ него и свѣтѣлъ като слънчева дѫга. Той се изкачилъ на рѫце и крака по ледната планина и се изправилъ предъ мечкитѣ.

Изведнажъ най-голѣмата мечка разтворила уста и се изправила на заднитѣ си крака да се хвърли върху него. Но Кагсагсугъ не се уплашилъ, хваналъ я за преднитѣ крака, извъртѣлъ

я въ въздуха и тъй силно я тръшналъ о земята, че тѣлото ѝ се откѫснало отъ краката и тя умрѣла. Цѣлото село се било събрало да гледа и всички се чудѣли.

— Ахъ! — казали нѣкои отъ хората — сега другата мечка ще го разкѫса!

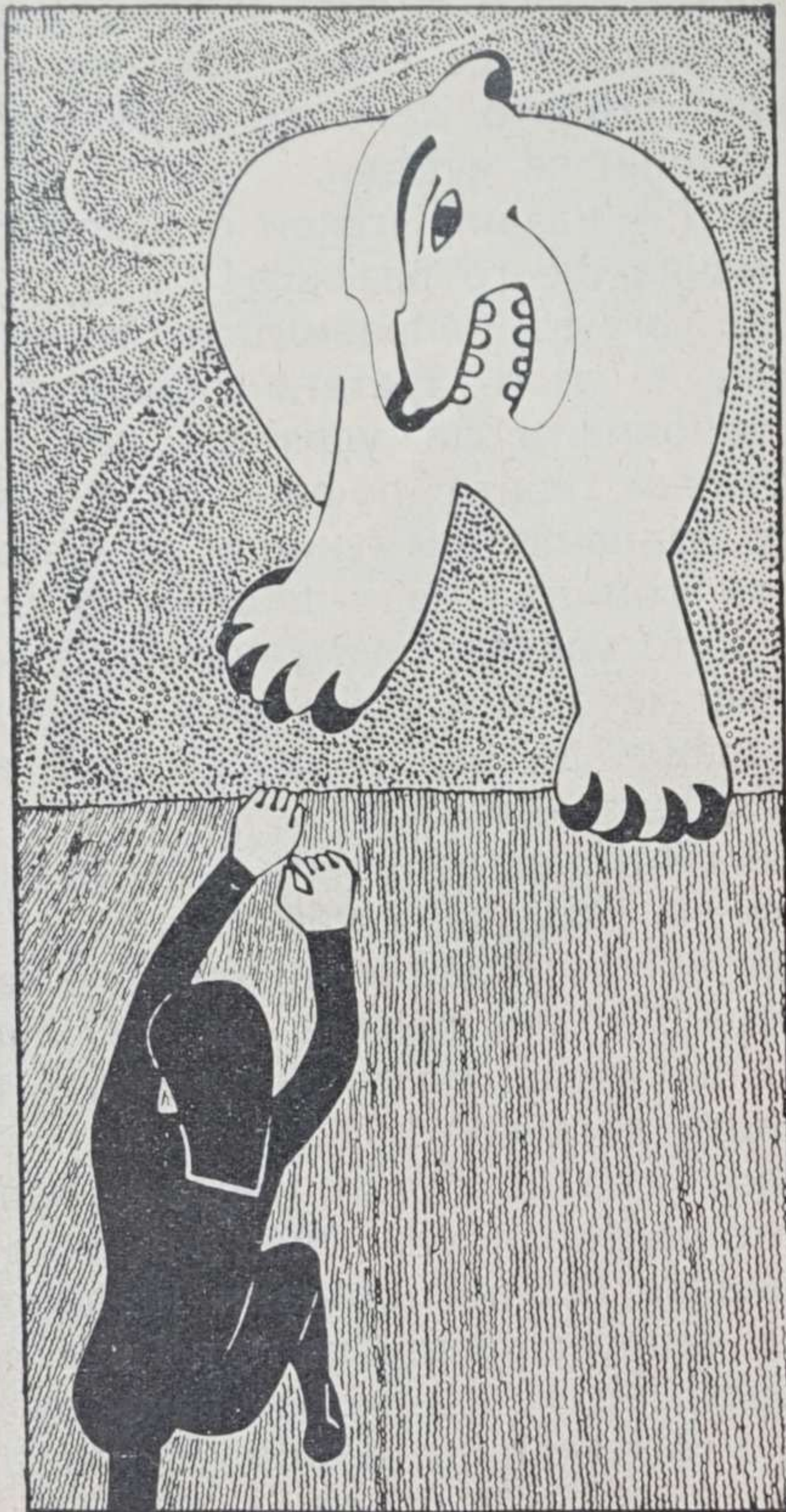
Но Кагсагсугъ направилъ и съ нея както и съ първата. А пъкъ третата я хваналъ за краката и започналъ да удря съ нея де когото свари. Всички, които по-рано го измѫчвали и биели, се изплашили и хукнали да бѣгатъ. Кагсагсугъ ги гонилъ чакъ додето се скрили въ кѫщитѣ, като удрялъ съ мечката и викалъ:

— Този ме биеше съ камшикъ — пухъ! Този не ми даваше да ямъ — пухъ! Този ме блъскаше въ кальта — пухъ!

Кагсагсугъ одралъ кожитѣ на мечкитѣ, занесълъ ги на баба си и казалъ:

— Нà ти, бабо, две мечи кожи — на едната да лежишъ, а съ другата да се завивашъ, Третата е за мене. Нà ти и месо отъ мечкитѣ да сготвишъ да ядемъ!

Всички хора въ селото много се изплашили отъ силата на Кагсагсугъ. Никой вече не смѣелъ да го закача. Всички станали по-добри къмъ него и се надпреварвали да го канятъ на гости. Господаритѣ не го държели вече да спи при кучетата, а го поканили вѫтре въ кѫщата, като казвали:

— Заповѣдай, заповѣдай! Седни тукъ. Тукъ е по-мекичко. Заповѣдай да си хапнешъ малко печено месо отъ тюленъ.

Кагсагсугъ си направилъ една голѣма лодка и тръгналъ да ходи заедно съ мѫжетѣ на ловъ за риба, за тюлени и моржове. Така той се прочулъ на всѣкѫде съ своята сила.

ЦЕНА 5 ЛЕВА

ИЗДАВА „ХЕМУСЪ“ — А. Д. — СОФИЯ

Книгата е дигитализирана от Студентско общество за компютърно изкуство (СОКИ), scas.bg и е предоставена от личната колекция на Росен Петков. Дигитализацията е в рамките на проект „Илюстрациите на Българския литературен модернизъм“- дигитализиране и изследване на редки издания - корици, оформление и илюстрации, издаване на каталог и изложба“

ПРОЕКТЪТ Е РЕАЛИЗИРАН С ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА

ЦЕНА 5 ЛЕВА

ИЗДАВА „ХЕМУСЪ“ — А. Д. — СОФИЯ